

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2212223
Steller: R. Stöcker
Datum commissie:
Datum raadsvergadering:

Team: ROB
Teammanager: Ronald Stöcker
Portefeuillehouder: A. Helling
E-mail: r.stocker@hoorn.nl

Onderwerp

Zienswijze Kaderbrief 2026 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Aanbiedingsbrief en Kaderbrief 2026 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
2	
3	
4	
5	

De raad besluit

1. Een negatieve zienswijze af te geven op de verhoging van de lumpsumbijdrage met € 55.000 voor het onderdeel Herziening verdeling Asbestslopmeldingen, omdat deze al vanuit de bestaande lumpsum bijdragen wordt gedekt.
2. Een negatieve zienswijze af te geven op de verhoging van de lumpsum bijdrage van € 96.000 voor de nieuwe / uitbreiding van Basistaken. Het betreffen hier nieuwe taken vanuit het rijk. Voor de raad van Hoorn is het uitgangspunt dat het ambitieniveau van de uitvoering van deze taken overeenkomen met de financiële bijdragen vanuit het rijk;
3. Een positieve zienswijze te geven op de ambitie tot een adequate invulling van de Robuustheid van de OD NHN;
4. Een negatieve zienswijze te geven op de voorgestelde lumpsum financiering van de nieuwe / uitbreiding UP Plustaken. De gemeente Hoorn wil deze niet in de lumpsum bijdrage opnemen. De opdrachten voor deze taak zal separaat aan de OD NHN worden gegeven;
5. Op de overige onderdelen van de Kadernota 2026 een positieve zienswijze te geven met inachtneming van het volgende aandachtspunt: zodra er bekend is wat de financiële gevolgen zijn van de in de kadernota genoemde PM posten, deze aan de raad ter besluitvorming voor te leggen;
6. De OD NHN opdracht te geven het 5% bezuinigingsscenario te verwerken in de begroting Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2026.

Samenvatting

In regionaal verband is afgesproken dat de Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) zoals de Omgevingsdienst Noord Holland Noord (OD NHN), een Kaderbrief 2026 naar de gemeenteraden sturen. Deze dient als basis voor de begroting 2026. De raden kunnen hierop een reactie geven, waarna het Algemeen Bestuur (AB) de Kaderbrief 2026 vaststelt.

In het voorstel is voor twee onderdelen uit de Kaderbrief 2026 een negatieve zienswijze opgenomen. Dit betreffen de verhoging van de lumpsum bijdragen voor de behandeling van Asbest meldingen en nieuwe taken van uit het Rijk die de OD NHN voor ons moet gaan uitvoeren (Basistaken). Voor andere onderdelen uit de Kadernota wordt een positieve zienswijze geadviseerd. Zo ook voor een belangrijk aspect Versterking VTH-stelsel Plan van aanpak Robuustheid.

Vanuit het rijk zijn aan de omgevingsdiensten Robuustheidscriteria opgelegd die per 1 april 2026 ingaan. Hoewel de OD NHN op veel onderdelen voldoet, vraagt het een extra investering om volledig aan de criteria te voldoen. Omdat de werkelijk te maken kosten nog niet bekend zijn, is de keuze gemaakt om de kosten als PM in de Kaderbrief op te nemen. Bij het niet voldoen aan de criteria wordt er vanuit het rijk gestuurd op een fusie met een andere OD NHN. Dit heeft niet onze voorkeur.

Dit raadsvoorstel heeft een nadelig financieel effect op het begrotingsjaar 2026 en verder van €426.000 als alle voorstellen worden aangenomen. Bij het toekennen van de negatieve zienswijze zal het negatieve effect € 234.184 bedragen.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Ter voorbereiding op de begroting 2026 heeft de OD NHN de raad gevraagd een zienswijze te geven op de Kaderbrief 2026.

Belang

Door het inbrengen van zienswijzen stuurt de gemeente Hoorn op de Kaderbrief 2026 en daarmee op de begroting 2026 van de Omgevingsdienst NHN. Het Algemeen Bestuur van de OD NHN neemt een besluit over de ingediende zienswijzen en op basis daarvan zal de begroting 2026 worden opgesteld.

Centrale vraag

Welke zienswijze wil de raad geven over de Kaderbrief 2026 van de OD NHN?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het geven van uitvoering aan ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Hoorn.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

In de Kaderbrief 2026 staan onder meer de bijdragen van de OD NHN aan de duurzaamheidsambitie omschreven. De OD NHN is betrokken bij duurzaamheidsvraagstukken die betrekking hebben op de uitvoering van milieutaken. Ook met betrekking tot mogelijk beleid heeft de dienst een rol.

4. Kaders

- *De Wet gemeenschappelijke regelingen:*

De wet bevat regels voor de inrichting en het functioneren van de samenwerking.

- *De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord:*

Hierin zijn de afspraken voor de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten vastgelegd.

- *Raadsbesluit 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' van 19 december 2017:*

Met dit raadsbesluit is de notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' van de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord (regietafel) vastgesteld. De regietafel zorgt voor eenduidige financiële afspraken over indexaties bij de gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord. Doel van de notitie is dat de raden beter geïnformeerd worden over en actiever

betrokken worden bij de nieuwe financiële en beleidskaders van een aantal GR-en, zoals de Omgevingsdienst NHN. Een van de verzoeken aan de GR-en is om vanaf 2019 jaarlijks voor 1 januari een kadernota naar de raden te sturen waarop voor 1 maart zienswijzen gegeven kunnen worden. Het AB van een GR besluit over de kadernota, waarbij de zienswijzen worden betrokken.

-Motie indexering en bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen d.d. 7 november 2023

De gemeenteraad verzoekt het college:

- Zich in te spannen voor een indexatiepercentage bij GR-en die zoveel mogelijk in lijn zijn met de indexatie die de gemeente Hoorn intern hanteert;
- Een negatieve zienswijze voor te leggen bij een te hoge indexering van gemeenschappelijke regelingen;
- In aansluiting bij de bestuursopdracht in Westfries en bovenregionaal verband te onderzoeken hoe en welk percentage aan bezuinigingen mogelijk zijn.

-Raadsbesluit taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regelingen:

De gemeenteraad heeft op 12 november 2024 ingestemd met een taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NHN. Hiervoor is een bedrag van € 93.000 ingeboekt in de begroting 2026 en verder.

5. Argumenten

In regionaal verband is afgesproken dat de Gemeenschappelijke Regelingen, zoals de OD NHN, een Kaderbrief naar de gemeenteraden sturen. De raden kunnen hierop een reactie geven, waarna het Algemeen Bestuur (AB) de Kaderbrief vaststelt. Deze brief is het startsein voor de begroting 2026. In de Kaderbrief staan de financiële en beleidsmatige kaders die van toepassing zijn op het samenstellen van de begroting 2026.

Hieronder staan de hoofdpunten (financieel) uit de Kaderbrief 2026.

Asbestslopmeldingen

Onder de Omgevingswet zijn deelnemers verplicht om asbestslopmeldingen als basistaak onder te brengen bij de omgevingsdiensten. De OD heeft op basis van de ervaringen tot nu toe in 2024 een structurele herverdeling gemaakt over de gemeenten. Dit betekent voor gemeente Hoorn een structurele verhoging van € 55.000 van de lumpsumbijdrage. Omdat deze kosten momenteel vanuit de bestaande lumpsum bijdragen wordt gedekt en een verdere toelichting op de kostenverdeling ontbreekt, is het advies om hierop een negatieve zienswijze af te geven.

Indexatie

De bijdrage van de gemeente Hoorn wordt met toepassing van de indexatie structureel € 2.002.000. Dit is een verhoging ten opzichte van de begroting van 2025 van € 141.000.

De indexatie die de regietafel volgens het bepaalde in de FUGR hanteert voor 2026 komt uit op 7,4 %. De OD NHN hanteert een andere weging voor de loon- en de prijscomponent en motiveert dit doordat de looncomponent voor de OD zwaarder moet wegen. In de regel komt de indexatie daarmee iets hoger uit dan die van de regietafel. Maar voor 2026 betekent het juist een iets lagere indexatie, namelijk 7,3 % in plaats van 7,4%. Dit betekent een verhoging van structureel € 141.000.

Bij de kaderbrief 2026 wordt deze indexatie in onze begroting 2026 en verder verwerkt.

Versterking VTH-stelsel Plan van aanpak Robuustheid

Het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel van het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen, heeft als doel het verbeteren van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van onder andere milieu, veiligheid en ruimtelijke ordening. Het programma versterking VTH-stelsel richt zich op het versterken van de uitvoeringskwaliteit, het vergroten van kennis en capaciteit bij de betrokken partijen en het verbeteren van de onderlinge samenwerking. Dit moet leiden tot een slagvaardiger en effectiever stelsel dat beter in staat is om

complexe maatschappelijke opgaven, zoals duurzaamheid en energietransitie, aan te pakken en naleving van wet- en regelgeving te bevorderen.

De uitvoering van dit Interbestuurlijk Programma (IBP) is ondergebracht in zes pijlers. Voor de begroting 2026 is pijler 1 van het IBP relevant. Deze richt zich op de robuustheid van omgevingsdiensten. Het project voorziet in de implementatie van maatregelen die bijdragen aan een slagvaardigere en effectievere werking van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). Hiermee wordt de OD NHN beter in staat gesteld om nu en in de toekomst complexe maatschappelijke opgaven, zoals duurzaamheid, energietransitie en milieubescherming, vorm te geven en te realiseren.

Om deze ambitie na realisatie van dit programma te borgen, is structurele financiering noodzakelijk. In de kaderbrief zijn, conform besluit in AB van 11 december 2024, de benodigde bedragen voor dit plan van aanpak op PM gesteld.

Structureel is ruim € 1,7 miljoen benodigd om aan de robuustheidscriteria te (gaan) voldoen. In de eerste tranche betekent dit een investering van bijna €790.000,-. De financiële middelen zijn nodig om de benodigde stappen te zetten voor een toekomstbestendige - en krachtige uitvoering van de OD taken, zodat zij de maatschappelijke doelen kunnen bereiken. Voor de gemeente Hoorn zal in 2026 de extra bijdrage naar verwachting € 58.000 bedragen. En vanaf 2027 wordt daar door de tweede tranche € 75.000 structureel aan toegevoegd. Dit betekent dus in totaal € 133.000 structureel extra. Deze bedragen staan momenteel dus nog als PM in de begroting.

Het voldoen aan de robuustheidscriteria is een verplichting vanuit het rijk. Naar verwachting ontvangt de OD NHN hiervoor een eenmalige bijdrage. Mocht de OD NHN niet aan de criteria gaan voldoen is de kans groot dat deze verplicht moet fuseren met een andere OD. Voor de gemeente Hoorn is dat geen wenselijke situatie. Naast dat dan taken nog verder van de gemeente af komen te staan, is ook de verwachting dat de fusie geld zal kosten en het afnemen van taken niet goedkoper zal worden.

Conclusie

Voorgesteld wordt om een positieve zienswijze af te geven op de ambitie tot een adequate invulling van de Robuustheid van de OD NHN met het volgende aandachtspunt: zodra er bekend is wat de financiële gevolgen zijn van de in de Kaderbrief 2026 genoemde PM posten, deze aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Nieuwe ontwikkelingen is het nodig de genoemde ontwikkelingen uit te schrijven. Zijn 1 op 1 overgenomen uit de Kaderbrief. Een verwijzing met een conclusie pver de financ. Gevolgen zou ook volstaan.

Werkgebonden personenmobiliteit (WPM)

Om de CO₂-uitstoot door verkeer te verminderen, zijn er voor werkgevers met 100+ werknemers landelijke maatregelen van kracht. Het houden van toezicht op deze maatregelen, behoort tot de basistaken van de OD. In 2025 gaat de OD controleren op de administratief ingediende rapportages. Vanaf 2026 toetst de OD ook de inhoud hiervan.

Vergunningplichtige bedrijven en ZZS-emissies

Bedrijven met een vergunningplicht moeten de emissie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) minimaliseren en elke vijf jaar rapporteren over hun emissies en reductiemogelijkheden. Veel bedrijven doen dit niet proactief. De OD stelt voor om vanaf 2025 het toezicht op ZZS structureel te versterken. Dit omvat onderzoek naar ZZS-emissies bij risicobranche -bedrijven, het opstellen van vermijdings- en reductieprogramma's (VRP's) én handhaving waar nodig. Dit kan leiden tot aanpassing van vergunningen.

Bodemenergiesystemen

Een bodemenergiesysteem is een duurzaam systeem dat gebruikmaakt van de warmte en/of koude in de bodem voor het verwarmen en koelen van gebouwen. Het maakt gebruik van natuurlijke warmte-opslag in de ondergrond. Dit bevordert energie-efficiëntie en draagt bij aan de reductie van CO₂-uitstoot.

Zaaknummer: 2106500

Sinds enkele jaren stijgt het aantal bodemenergiesystemen. In totaal zijn er in de regio nu ruim 4.000 bodemenergiesystemen operationeel. Ter vergelijking: in 2014 waren dit er slechts 20. De OD verwacht dat dit aantal nog verder gaat toenemen aangezien gebouwen worden verduurzaamd en in nieuwbouw(wijken) gasloos wordt gebouwd.

Conclusie

Bovengenoemde taken zijn nieuwe taken vanuit het rijk. De Kaderbrief 2026 gaat uit van een verhoging van de lumpsum bijdragen voor de uitvoering van deze taken van structureel € 96.000. Maar niet duidelijk is of deze verhoging overeenkomt met de bijdragen vanuit het rijk. Het is wenselijk dat het ambitieniveau afgestemd is op de bijdragen vanuit het rijk: extra taken dienen extra middelen te betekenen. Daarom is het advies om op dit onderdeel een negatieve zienswijze af te geven.

Natuuradvisering als plustaak

De vraag naar natuuradvisering groeit sterk door verschillende ontwikkelingen. Denk hierbij aan na-isolatie-programma's, het stikstofvraagstuk en de Omgevingswet. In 2024 heeft de ODruim 230 adviezen uitgebracht over bouwplannen en omgevingsvisies. Om wachttijden terug te dringen heeft de OD deze taak tijdelijk opgevangen met eigen middelen. Hierdoor is de wachttijd verkort van zes maanden naar twee weken. De OD is van mening dat structurele middelen nodig zijn om de toenemende vraag blijvend te kunnen ondersteunen.

Conclusie

In de kadernota is opgenomen dat het verbeteren van deze taak voor Hoorn een verhoging van de lumpsum van € 41.000 zal betekenen. Wij als gemeente hebben geen grote uitvraag op dit gebied. Het verhogen van de lumpsum is dan ook voor Hoorn niet relevant. Voorgesteld wordt om daarom voor dit onderdeel een negatieve zienswijze te geven, met als kanttekening dat wij als Hoorn hiervoor separaat een opdracht zullen geven. Met als doel deze kosten te dekken uit de middelen behorende bij de betreffende opdracht.

Bezuinigingsscenario:

In de kadernota is er nog geen invulling gegeven aan het verzoek van de regietafel om bij het aanbieden van de kadernota 2026 bezuinigsscenario's van 3% en 5% aan te dragen en de eventuele gevolgen in beeld te brengen. De OD NHN zal hieraan alsnog invulling geven in de conceptbegroting 2026 die ze in april 2025 aanleveren, en waarop de raad een zienswijze mag geven.

Conclusie

Het advies is om hierop een positieve zienswijze te geven. Het is aannemelijk dat de OD NHN op dit moment nog geen bezuinigingsvoorstel voor 2026 kan opleveren. De conceptbegroting zal ook voor zienswijze aan de raad worden voorgelegd. Op dat moment zal het voorliggende voorstel van zienswijzen worden voorzien.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het maatschappelijk draagvlak is niet onderzocht.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat van 2026 en verder. Het gaat om een bedrag van structureel € 426.000 als alle voorstellen worden aangenomen.

Bij het toekennen van de negatieve zienswijze zal de gevolgen voor het begrotingsresultaat van 2026 € 234.184 bedragen.

Kadernota 2026 effecten	begroot 2026	<i>Begroot 2026 zonder de bedragen met negatief advies</i>
Bijdrage gemeente Hoorn	1.861.000	1.861.000
Andere verdeling tussen gemeenten voor asbestsloopmeldingen	55.000	0
Aangepast bedrag lumpsup	1.916.000	1.861.000
Indexatie KN2026 7,3%	141.000	141.000
Plan van aanpak robuustheid	PM	PM
Nieuwe / uitbreiding van basistaken en UP plustaken	137.000	0
Bijdrage wordt	2.194.000	2.002.000
Er zit in begroting Hoorn voor bijdrage Omgevingsdienst NHN (inclusief taakstelling van 5% =€ 93.000)	1.767.816	1.767.816
Totaal gevolg voor begroting	426.184	234.184

De financiële consequenties van de indexatie worden verwerkt in de Hoornse kadernota 2025, omdat deze in lijn is met het bepaalde in de FUGR. De overige posten nemen we als PM op en zullen we na het vaststellen van de begroting 2026 door de OD NHN in de begroting van Hoorn opnemen.

8. Communicatie

De door de gemeente Hoorn ingebrachte zienswijzen worden teruggekoppeld aan de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de OD NHN.

9. Realisatie

De ingebrachte zienswijze wordt door de OD NHN betrokken bij de besluitvorming.

Hoorn,

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester